

ZURNAL 27

UNIVERZITY PALACKÉHO V OLOMOUCI ROČNÍK 20

• 27. května 2011

V čísle:

Velvyslanec USA se setkal s vedením i studenty UP • Výsledky soutěže Podnikavá hlava • Předseda Ústavního soudu JUDr. Pavel Rychetský na PF UP • Rozhovor s doc. Lumírem Hanušem, dr.h.c. • Botanická zahrada PŘF má 110 let • Vítězové 17. ročníku Literární soutěže pro studenty UP • Téma: návrh věcného záměru zákona o vysokých školách

• **Sportovní den, jemuž každoročně rektor UP prof. Miroslav Mašláň vychází vstříc udělením rektorského volna, proběhl 18. května na různých místech univerzitního města Olomouce. Bohatý program připravilo Akademik sport centrum UP, letos ve spolupráci s Moravskou vysokou školou.** (Více na str. 8.)

-red-, foto -mo-▶

Lékařskou fakultu povede příští čtyři roky prof. Milan Kolář

■ Ve Velké posluchárně Teoretických ústavů LF proběhl 17. května volby kandidáta na funkci děkana Lékařské fakulty UP. O tuto pozici se ucházeli tři kandidáti – prof. Milan Kolář, Ph.D., z Ústavu mikrobiologie LF, doc. Ivana Oborná, Ph.D., z Porodnicko-gynekologické kliniky LF a doc. Tomáš Papajík, CSc., z Hemato-onkologické kliniky LF. Kandidátem na děkana fakulty se nakonec stal prof. Milan Kolář, který získal ve druhém kole potřebný počet hlasů.

V prvním volebním kole, v němž odevzdali svůj hlas 34 senátoři (dva senátoři – doc. Papajík a doc. Oborná – byli jakožto kandidáti na děkana z volby vyloučeni), získala doc. Oborná devět, doc. Papajík jedenáct a prof. Kolář čtrnáct hlasů. Do druhého kola tak postoupili, stejně jako při první neúspěšné volbě, pouze doc. Tomáš Papajík a prof. Milan Kolář. V něm si již Akademický senát LF zvolil svého kandidáta na děkana. S celkovým počtem 21 hlasů se jím stal profesor Milan Kolář, docent Papajík obdržel 14 hlasů.

„Velmi si vážím projevované důvěry, která vedla k tomu, že jsem byl zvolen kandidátem na děkana Lékařské fakulty“
Dokončení na str. 7

Návrh zákona o vysokých školách půjde do vlády v listopadu, potvrdil na UP ministr školství Josef Dobeš

■ V rámci návštěvy Olomouckého kraje navštívil 12. května Univerzitu Palackého Mgr. Josef Dobeš, ministr školství mládeže a tělovýchovy České republiky. Rektor UP prof. Miroslav Mašláň jej ve své pracovně informoval o studijních programech a oborech UP, i o pedagogických a vědecko-výzkumných činnostech. Hovořil mj. o centrech výzkumu, které v Olomouci vznikají díky dotacím Evropské unie prostřednictvím operačního programu Věda a vývoj pro inovace.

Tématem rozhovoru, jehož se ve Velké zasedací místnosti Rektorátu UP pak účastnila i širší reprezentace olomoucké univerzity, se staly státní maturity a jejich budoucí možné využití v přijímacím řízení vysokých škol i příprava nového zákona o vysokých školách. „Probíhá třetí kolo příprav tohoto návrhu a s připomínkami, které přicházejí z vysokých škol, se postupně snažíme vypořádat. Aktuálně vnímám tři zásadní nedeřešené okruhy, na nichž se musím s reprezentací vysokých škol ještě dohodnout. Jedním z těchto okruhů je budoucnost postavení a činnosti správních rad. V současné době tuto problematiku doprovází obava regionálního politického ovlivňování a s tím související starost, že bude narušena nezávislost takto sestavených grémií. Druhý důležitý okruh spočívá v budoucím postavení akreditační komise. Všichni víme, že její dnešní postavení je přežitě a že je potřeba najít jiný model. Třetí záležitost, která mi snad leží na srdci nejvíc, je pak současná devalvace docentských a profesorských titulů,“ řekl Žurnálu UP Mgr. Josef Dobeš. „Jsem v téhle věci pro zavedení pevných kritérií daných zákonem. Nedovedu

si totiž představit, že bychom pokračovali v trendu, kdy je za jeden rok jmenováno sto čtyřicet nových profesorů. Tato špička ledovce v profesorech nám totiž názorně ukazují masifikaci celého vysokoškolského systému. Jestliže máme tolik profesorů, tak úměrně tomu máme i tolik univerzit, vysokých škol i oborů. Tento trend není udržitelný,“ dodal ministr školství. Jak dále uvedl, původní
Dokončení na str. 2

Rektor Univerzity Palackého v Olomouci a primátor statutárního města Olomouce si Vás dovolují pozvat na 9. přednášku z cyklu **Vědeckopopulárních přednášek významných absolventů UP**

prof. MUDr. Jiří Bártek, DrSc.

MECHANISMS OF GENOME INTEGRITY MAINTENANCE AND THEIR PROTECTIVE ROLE AGAINST CANCER AND AGING

6. června 2011 v 15.00 hodin, Aula Přírodovědecké fakulty UP

Úvodní slovo prof. Miroslav Strnad z PŘF UP
VSTUP VOLNÝ

ZURNAL
JUBILEJNÍ 20. ROČNÍK
ČTĚTE • PIŠTE • KOMUNIKUJTE

Velvyslanec USA se setkal s vedením i studenty UP

■ Norman L. Eisen, velvyslanec Spojených států amerických v České republice, navštívil 9. května Univerzitu Palackého, kde jej ve své pracovně přivítal rektor prof. Miroslav Mašláň. Společně se věnovali otázkám

blízké spolupráce mezi českými a americkými univerzitami. V Kapli Božího Těla UC UP pak ambasador N. L. Eisen přednášel a diskutoval se studenty olomoucké univerzity na téma Vztahy mezi Spojenými státy a Českou republikou a jejich mezinárodní kontext. V průběhu diskuse, kterou

vedl prof. Josef Jařab, emeritní rektor UP, amerikanista a bývalý senátor, se hovořilo např. o českých a polských kořenech amerického velvyslance, o tom, kdy se jeho rodina usadila v USA a jaké byly její začátky v roli stánkařů s hamburgery. Krátce hovořil ambasador také o jaderné energii, o vztahu k prezidentovi USA či také o tom, jaké překvapení mu způsobilo olomoucký primátor, který se mj. věnuje jižanskému rocku.

Norman L. Eisen se v průběhu jednodenní návštěvy Olomouce setkal také s představiteli Olomouckého kraje a statutárního města Olomouc. O dlouhodobé spolupráci Olomouckého kraje a amerického regionu GRADD (Green River Area Development District) v americkém státě Kentucky hovořil s náměstkem hejtmána Olomouckého kraje, s primátorem města vedl debatu na téma Olomouc, univerzitní město a jeho další možnosti kooperace se zahraničím. Závěr programu návštěvy amerického velvyslance vyplnil v Kapli Božího Těla klavírní koncert Patricie Goodson, jenž byl zároveň součástí programu festivalu Americké jaro 2011.

S využitím tiskové zprávy M. Hronová, foto M. Otava

Návrh zákona o vysokých školách...

Dokončení ze str. 1

představa ministerstva byla, že práce související s věcným záměrem zákona o vysokých školách budou ukončeny už v červnu. „Ne, z listopadového termínu, kdy by se tímto dokumentem měla zabývat vláda České republiky, neslevím. Předpokládám, že budeme mít tedy velmi pilné léto a v říjnu bude vše potřebné k tomuto dokumentu připraveno,“ doplnil.

Ministr školství přijel do Olomouce a jeho okolí především kvůli státním maturitám. V průběhu dne navštívil řadu gymnázií, středních škol i učilišť.

Text a foto na str. 1 M. Hronová

Vítězný projekt soutěže Podnikavá hlava: Databáze studentských reklamních myšlenek

■ Vítězkou druhého ročníku soutěže Podnikavá hlava, kterou vyhlásil v lednu Vědecko-technický park UP, se stala třiadvacetiletá Anna Chytilová, studentka Univerzity T. Bati ve Zlíně. V souboji o nejlepší nerealizovaný podnikatelský záměr se ve středu 11. května utkala v prostorách VTP UP s dalšími devíti finalisty, jejichž projekty hodnotila odborná porota. Šťastná vítězka soutěže získala od VTP UP 50 000 korun na rozjezd podnikání, pronájem kanceláře na rok zdarma a další věcné ceny.

„Na projektu jsem pracovala společně s Klárou Szanyovou. Já i Klárka máme soutěživého ducha a podnikavou hlavu nosíme non-stop na krku! Výhra v soutěži je pro nás velkou motivací a hnací silou pro úspěšnou realizaci projektu,“ řekla po vyhlášení výsledků Anna Chytilová (na snímku druhá zprava). Jejich společný projekt KlerAnč si klade za cíl nabízet komplexní služby v oblasti reklamy a marketingu, přičemž při práci na kampaních chtějí dívky využít databázi studentských reklamních myšlenek, které by za určitých podmínek nabízely k odkoupení firmám a velkým agenturám. Kvalitní myšlenka by se tak dočkala realizace a autor nápadu adekvátní finanční odměny.

Odborná porota hodnotila během finálových prezentací především kvalitu přípravy, samotnou prezentaci a kvalitu zpracovaného příspěvku. Anna Chytilová si podle hodnocení porotců zasloužila prvenství díky nadšením nastartovat svůj projekt ještě ve školních lavicích. „Chceme dokázat ostatním, že i mladé studentky mají dost kuráže a mohou úspěšně podnikat v oboru, kde je zapotřebí kreativity, inovativního myšlení, ale také manažerských schopností,“ dodala Silvie Polánková, manažerka soutěže.

Na celkovém druhém místě se umístil Jaroslav Mátl s projektem Cestovní agentura Lana (cestovní agentura pro tělesně postižené). Bronzovou pozici pak obsadil s plánem na Výrobu a zpracování ovčích mléka Marek Kaleta. Kromě toho vybrala porota také dva vítěze zvláštních kategorií – Podnikatel v sukničích a Nejlepší středoškolač. „Podnikatelkou v sukničích se stala Pavla Gabalová, studentka francouzštiny pro hospodářskou praxi na Univerzitě Palackého, s projektem Ladies Fitness & Spa centrum. V kategorii pro středoškolačky si prvenství odnesl Milan Holínek s plánem vybudování Centra adrenalinových sportů CAS,“ uvedla Silvie Polánková, která ocenila vysokou kvalitu všech přihlášených podnikatelských záměrů.

O tom, že soutěž Podnikavá hlava je plnohodnotnou možností jak začít podnikat, svědčí nejenom rekordní počet přihlášených, ale i fakt, že mezi finalisty byli jak studenti vysokých škol, tak i lidé již pracující nebo podni-

kající. Mezi vysokoškolačky byli zastoupeni nejen studenty UP, ale i zástupci Univerzity T. Bati ve Zlíně, Masarykovy univerzity v Brně či Univerzity v Hradci Králové. Stejně různorodé byly i jejich nápady. „Na jedné straně se mezi finální záměry dostaly stále populárnější internetové projekty či projekty zaměřené na sport, na straně druhé i netradiční podnikatelský záměr na výrobu a zpracování ovčích mléka,“ poukázal na pestrost soutěže Ing. Radek Žilka, hlavní konzultant VTP UP.

Ačkoliv se veřejná soutěž Podnikavá hlava konala letos teprve podruhé, do soutěže se přihlásilo téměř šedesát lidí. Stejně jako v loňském roce mohli všichni využít bezplatného poradenství konzultantů VTP UP při vytváření svých projektů. Finanční odměna za první místo byla přitom oproti loňskému ročníku navýšena na padesát tisíc korun, novinkou byly i hodnotnější věcné dárky či pronájmy kancelářských prostor v areálu parku na jeden rok pro 1.–3. místo zdarma.

Hlavními partnery Podnikavé hlavy jsou DSL Food, s. r. o., Olomoucký kraj a UniCredit Banka. Sponzorem zvláštní kategorie Nejlepší středoškolač je firma 4mol, která kromě finanční částky věnuje výherci inteligentní telefon. Firma Eola pak věnovala do soutěže finanční částku a výherci 3. místa notebook.

Více na www.podnikavahlava.cz

O. Martínek, foto archiv soutěže

Setkání studentů Univerzity třetího věku s ministrem školství

■ Takto si asi ministr školství mládeže a tělovýchovy České republiky Mgr. Josef Dobeš, setkání se studenty

UP nepředstavoval. „Odcházeli jsme z Arcibiskupského paláce, kde jsme byli na exkurzi, když jsme se náhodně setkali s ministrem školství, který právě ukončil pracovní jednání na rektorátě UP,“ vysvětluje Naděžda Špatenková, ředitelka U3V. Senioři ministra okamžitě poznali, ihned se k němu vrhli a zahltili ho množstvím otázek. Náhodné setkání na ulici se tak proměnilo v „improvizovanou besedu“ o univerzitách třetího věku a jejich tristním financování, při které se pan ministr vyjádřil, že si seniorských studentů velmi váží pro jejich odhodlání a zaujatost. „Obdivuji spontánnost našich seniorů,“ komentovala ředitelka U3V. „Je vidět, že jsou velmi všímaví a pozorně sledují aktuální dění i veřejné představitel.“
-nš-, foto archiv U3V

Z JEDNÁNÍ VĚDECKÉ RADY UP

Vědecká rada UP na svém zasedání 9. 5. schválila návrhy na jmenování **doc. Milady Polišíkové, CSc.** (Anglo-americká vysoká škola, o.p.s. v Praze), **profesorkou pro obor Historie, doc. Jaroslava Millera, M.A., Ph.D.** (Katedra historie FF UP), **profesorem pro obor Historie, doc. Mariána Reiffere, DrSc.** (Fakulta humanitních a přírodních věd Prešovské univerzity v Prešově), **profesorem pro obor Aplikovaná fyzika, a doc. Petra Bachledy, CSc.** (přednosta II. chirurgické kliniky FNOL a LF UP), **profesorem pro obor Chirurgie.** Všechny schválené návrhy budou postoupeny MŠMT k dalšímu řízení.

Dále Vědecká rada UP **schválila žádost Lékařské fakulty UP o prodloužení akreditace řízení ke jmenování profesorem a habilitačního řízení v oboru Lékařská biofyzika.** Žádost bude postoupena akreditační komisí MŠMT.

-red-

Návštěva předsedy Ústavního soudu JUDr. Pavla Rychetského na Právnické fakultě UP

■ Zcela zaplněná Aula PF UP přivítala dne 4. 5. 2011 předsedu Ústavního soudu České republiky a člena Vědecké rady PF UP JUDr. Pavla Rychetského, který se ve své přednášce věnoval aktuálním otázkám ústavního soudnictví v České republice.

Na začátku přednášky přiblížil JUDr. Pavel Rychetský tři klíčové historické mezníky ve vývoji ústavního soudnictví. Tím prvním bylo rozhodnutí Marbury v. Madison z roku 1803, ve kterém Nejvyšší soud USA poprvé zformuloval možnost přezkoumávat zákony pro rozpor s Ústavou, čímž se zrodila myšlenka ústavního soudnictví. Nikoli výslovné ústavní zakotvení, nýbrž soudní precedent stál tedy u jejího zrodu. Myšlenka soudní ochrany ústavnosti byla v evropském kontextu rozpracována normativní teorií (přelom 19. a 20. století) stavící na koncepci pyramidálně hierarchicky uspořádaného a vnitřně soudadného souboru právních norem. Z této koncepce postupně vyplynul i institucionální důsledek, který lze považovat za druhý historický mezník ve vývoji ústavního soudnictví, a to vznik ústavních soudů jakožto specializovaných orgánů ochrany ústavnosti v Evropě na počátku 20. století (Ústavní soud Československé republiky byl zřízen v roce 1921). Třetím mezníkem byla potom teorie soudní ochrany a přímé vynutitelnosti ústavně zaručených subjektivních práv (tzv. základních práv a svobod) etablována po 2. světové válce.

Tímto historickým exposé si přednášející vytvořil ideální základ pro rozbor otázek navýsost aktuálních, které se

však vždy v určité míře vztahují právě ke smyslu ústavního soudnictví či k logice soudní ochrany ústavnosti jako takové. Klíčovou je např. otázka postavení Ústavního soudu v systému dělby moci. Stojí mimo klasickou tripartitici moci (zákonodárná, výkonná, soudní) či dokonce nad těmito mocemi? Analýzou kompetencí Ústavního soudu poukázal dr. Pavel Rychetský na jeho velmi silné postavení jak ve vztahu k moci zákonodárné, tak ve vztahu k moci výkonné a soudní: Ústavní soud může rušit zákony i podzákonné předpisy, jakož i jakékoli rozhodnutí moci soudní. Zároveň rozhoduje kompetenční spory mezi orgány státu. Řada sporů tak má z povahy věci politické pozadí či politické důsledky (rušení řady zákonů či rozhodování sporu mezi prezidentem republiky a předsedkyní Nejvyššího soudu).

Dr. Pavel Rychetský se tak dostal i k diskusím o tzv. soudcokratici, k někdy namítanému aktivismu Ústavního soudu či nálepce „třetí komory“, za kterou je někdy Ústavní soud pejorativně označován zejména představiteli politické scény. Dr. Rychetský poukázal na důležitá omezení samotného Ústavního soudu spočívající v povinnosti jednat vždy na návrh, nikoli z vlastního podnětu a zároveň na kompetenci právního přepisu či soudní rozhodnutí pouze rušit, nikoli měnit či doplňovat. Aktivita Ústavního soudu je tak velmi závislá na aktivitě navrhovatelů.

Dále byla v rámci přednášky věnována pozornost dotváření Ústavy rozhodováním Ústavního soudu, principu proporcionality, problému protiústavních mezer v zákonech souvisejícím často s protiústavní nečinností Parlamentu (např. otázky deregulace nájemného), otázky časových aspektů účinnosti nálezů Ústavního soudu (možnosti rušení zákonů od počátku, od okamžiku rozhodování soudu či od okamžiku pozdějšího stanoveného v rozhodnutí soudu).

V rámci diskuse došla řeč mj. též na otázku zákazu mučení v souvislosti s výslechy teroristů (přípustnost mučení P. Rychetský kategoricky odmítl) či přímé volby prezidenta, kdy dr. Pavel Rychetský zapochoyboval o upřímné snaze kohokoli v poslaneckých či senátních lavicích přímou volbu skutečně zavést.

Závěrem je třeba vyjádřit potěšení jak nad ochotou dr. Pavla Rychetského přijet diskutovat se studenty o aktuálních ústavních problémech České republiky, tak nad velkým zájmem studentů všech ročníků o toto setkání i nad věcnou a kvalifikovanou diskusí.

JUDr. M. Bartoň, Ph.D., Katedra ústavního práva
a mezinárodního práva veřejného PF

Úspěch studentky analytické chemie PŘF UP

■ V soutěži o nejlepší poster v rámci XIV. ročníku prestižní mezinárodní chemické konference ISRANA-LYTICA 2011 v Tel-Avivu uspěla Mgr. Zdenka Bartoňová, studentka doktorského studia analytické chemie na PŘF. S posterem s názvem „Study of Anthocyanin Oxidative

Transformations using On-Line Coupling Electrochemistry with Mass-Spectrometry“ obsadila druhé místo, přičemž první a třetí místo získaly již tradičně domácí izraelské účastníky. Svoji práci prezentovala v konkurenci 2 836 účastníků z 11 zemí z celého světa a spolu s dalším odborníkem z UP RNDr. Davidem Jirovským, Ph.D., z Katedry analytické chemie PŘF, byli jedinými zástupci z ČR. Oceněný poster je zaměřen na studium elektrochemických přeměn vybraných přírodních červených barviv (anthokyaninů) pomocí coulometrické anodické oxidace a on-line identifikaci vznikajících produktů pomocí hmotnostní spektrometrie. Elektrochemicky indukované oxidace mohou být výhodné pro studium a simulaci oxidačních procesů, odehrávajících se spontánně v přírodě či v živých organismech.

Konference byla pořádána při příležitosti setkání Izraelské analytické chemické společnosti a se svým širokým záběrem zahrnujícím analytickou chemii, biochemii, farmacii, průmyslovou chemii a ostatní příbuzné obory patří mezi nejvýznamnější každoročně konaná setkání tohoto druhu na světě. Vítězné poster byly během konference vyhodnoceny odbornou vědeckou komisí, složenou ze zástupců předních izraelských univerzit a průmyslových podniků. Platinovým sponzorem celého symposia byla farmaceutická firma Teva, která působí i v České republice, kde v současnosti představuje jednoho z hlavních subjektů na farmaceutickém trhu.

P. Baizová, foto archiv katedry

Nordic walking 2011: Nový olomoucký rekord

■ Tři sta padesát dva chodců ušlo 10. května dohromady sedm set padesát pět kilometrů. Sportovci všech věkových kategorií tímto vytvořili v tzv. severské chůzi nový olomoucký rekord, a to jak v počtu zúčastněných, tak i v ušlé vzdálenosti. Nejmladší účastník měl dva roky, nejstarší jednadvacetiletý.

„Pohyb patří k základním preventivním opatřením civilizačních onemocnění. Nordic walking je pak nová pohybová aktivita, která je určena všem věkovým kategoriím. Jde o chůzi se speciálními holemi, kdy dochází k vyššímu energetickému výdeji, k zapojení vícero svalů.

Tato sportovní disciplína, vzniklá ve Finsku, je vhodná i pro starší osoby z důvodu pocitu lepší stability při chůzi. Mezi velké propagátory této aktivity patří na Univerzitě Palackého nejen Fakulta tělesné kultury, ale i Lékařská fakulta, a to ve spolupráci s Nadačním fondem Pro srdce Hané,“ sdělila Žurnálu UP doc. Eva Sovová, organizátorka akce z LF UP. „V loňském roce se podařilo v Olomouci ustanovit první český rekord v této chůzi. Letos jsme se spojili s organizací Nordic walking live a českým výrobcem nordic walking holí BIRKI a společně jsme uspořádali další pokus o český rekord, tentokrát v sériové chůzi v sedmi českých městech,“ dodala doc. E. Sovová.

K dobré náladě přispěl i doprovodný program, který obsahoval mj. vystoupení tanečnické skupiny Holky z Chválkovic a Lola's Dance či oslavu sedmdesátého výročí veslování v Olomouci. Poděkování patří všem sponzorům, bez nichž by se akce nemohla uskutečnit, stejně tak studentům Lékařské fakulty, kteří se ujali organizace.

Ve spolupráci s doc. E. Sovovou M. Hronová, foto M. Otava

Májový koncert Atenea

■ Ve středu 11. května se uskutečnil již tradiční Májový koncert Smíšeného komorního sboru Atenea UP. Každý koncert Atenea se snaží přinést posluchačům něco nového. Těch novinek bylo letos hned několik. Celý koncert byl dramaturgicky koncipován ve stylu jazzu a populární hudby. Premiérově zazněly hity Láska je láska osvědčené autorské dvojice O. Soukup – G. Oswaldová ve sborové úpravě Luboše Hány, Gershwinovy Summertime a I Got Rhythm v aranžmá Jihoafričanky Dalene Hoogenhout a slavná skladba Erica Claptona Tears in Heaven, kterou pro Ateneo skvěle upravil Jiří Pospíšil. Jako hosté se publiku představili posluchači oboru muzikálové herectví JAMU Brno N. Tichánková a P. Režný. Srovnatelný sólový pěvecký výkon předvedla i členka Atenea Karolína Molinová, jinak studentka FF oboru francouzština se zaměřením na aplikovanou ekonomii. Prostor dostali i další sólisté, kteří se v konkurenci se začínajícími profesionály rozhodně neztratili. Pěvecké výkony byly umocněny výborným doprovodem Filipa Chobota a Vity Krejčířka. Vtipné průvodní slovo Evy Urbanovské a Davida Martínka bavilo i informovalo. Celý koncert měl svůj náboj, kvalitu i gradaci a diváci rozhodně nešetřili potleskem. Po závěrečných efektních a interpretačně náročných skladbách Adon Olam a Hava Nagila si zaplněná Kaple Božího těla vynutila ještě přidávek. Na konci vydařeného koncertu odcházeli s bohatým kulturním zážitkem spokojení všichni, diváci i interpreti.

Doc. P. Režný, foto M. Otava

Je lékem i zatracovanou drogou aneb Za výzkum konopí čestný doktorát

Jako léčivá rostlina se využívá několik tisíciletí, účinek jejích látek se však začal chápat až s objevem cannabinoidního receptoru v mozku a izolací endocannabinoidních látek. V Olomouci se výzkumu konopí věnovali vědci už v padesátých letech minulého století - tedy v době, kdy na Přírodovědecké fakultě UP studoval doc. Lumír Hanuš. Jak sám o sobě říká, tehdy nebyl žádným premiantem. Jenže uplynul nějaký čas a ze studenta Analytické chemie se stala světově uznávaná osobnost, která již dvacetiletí působí na Hebrejské univerzitě v Jeruzalémě. „Je škoda, že Univerzita Palackého nepokračuje ve zkoumání léčivých účinků konopí“, řekl mi doc. L. Hanuš poté, kdy mu jeho alma mater udělila titul doctor honoris causa. Nejvyšší poctu, kterou mu univerzita mohla udělit, převzal olomoucký rodák s nevšední skromností. S nevšední skromností pak poskytl i rozhovor:

Účinky konopí zkoumáte od roku 1970. Co vás k tomu vlastně vedlo?

Dá se říci, že náhoda. Když jsem ještě studoval na Katedře analytické chemie PŘF UP, hledal prof. Zdeněk Krejčí, tehdejší přednosta Katedry hygieny a epidemiologie LF UP, studenta na práci na čtvrt úvazku na čtvrt roku bez možnosti prodloužení. V naší skupině se ptal premiantů, zda by někdo z nich o takovou práci neměl zájem. Protože se nikdo z vynikajících studentů nehlásil, zkoušel jsem to já. Můj vyučující mi tehdy řekl, abych raději studoval... I přes negativní sdělení jsem se vydal na Lékařskou fakultu za prof. Krejčím. Dotazoval jsem se na podrobnosti nabízené práce a dozvěděl se tak, že by se mělo jednat o izolaci a identifikaci látek v konopí. Práci jsem nakonec získal a od 1. prosince 1970 jsem začal pracovat jako asistent na tamní Katedře hygieny a epidemiologie. I když jsem měl práci na zkrácený úvazek, pracoval jsem osm hodin denně.

A úvazek vám potom LF UP rozšířila...

Ano, když se dostavily výsledky práce, mohl jsem se těšit z toho, že se ze čtvrtinového úvazku stala práce na půl úvazku, pak na tři čtvrtě, na celý úvazek a nakonec jsem na tomto výzkumu získal trvalé pracovní místo. To vše se odehrálo ještě v době, kdy žili profesori Zdeněk Krejčí, František Šantavý a Jan Kabelík, tedy lidé, kteří položili základy vědeckého výzkumu konopí, zvláště pak jeho léčebných účinků. Právě tito tři pánové uvedli léčivé konopí znovu do praxe. O léčivých látkách konopí, konkrétněji řečeno o jeho antibakteriálních účincích, hovořil už v roce 1950 ve své doktorské práci prof. Z. Krejčí na popud prof. J. Kabelíka. S prof. F. Šantavým pak spolupracoval prof. Z. Krejčí na identifikaci těchto látek. V roce 1954 proběhla v Olomouci dokonce konference na téma Konopí jako lék.

Na co vědci v Olomouci tehdy přišli?

V roce 1964 izoloval a identifikoval prof. Raphael Mechoulam z Hebrejské univerzity v Jeruzalémě psychoaktivní látku v konopí. Nezávisle na něm publikoval v Olomouci i prof. František Šantavý, který určil absolutní konfiguraci dané látky a polohu její dvojné vazby. Prof. F. Šantavý dokázal určit absolutní konfiguraci psychoaktivní látky, již prof. R. Mechoulam z Hebrejské univerzity v Jeruzalémě popsal jinou metodou až v roce 1967. Kdyžby tenkrát byly práce prof. J. Kabelíka, F. Šantavého a Z. Krejčího publikovány ve vědeckých světových časopisech, byla by dnes jejich jména ve světě dobře známá a hojně citována. Práce však tehdy vyšly v univerzitních aktech, jež nevěšla ve známost ve světě, a tak jsou mnohdy citováni odborníci jiní. Možná to dnes zní neuvěřitelně, ale léčivé konopí se ve Fakultní nemocnici Olomouc celkem hojně používalo už v padesátých letech minulého století. Užívalo se např. k léčbě viru herpes či herpes zoster, blahodárné účinky mělo např. i na proleženiny. Než jsem odjel pracovat na pozvání prof. R. Mechoulama na Hebrejskou univerzitu do Jeruzaléma, sám jsem mnohé tinktury pro lékárnou olomoucké FNO připravoval.

Konkrétně jste podepsán pod objevem chemické sloučeniny anandamid. Můžete jej zjednodušeně popsat?

V této souvislosti musím zmínit ještě jedno jméno, dr. W. A. Devane. Tento Američan, molekularní farmakolog, pracoval u prof. R. Mechoulama na Hebrejské univerzitě asi půl roku přede mnou a v roce 1988 objevil v mozku cannabinoidní receptor. Měl vypracované všechny metody jak určit konopní látku, já jako chemik pak tyto látky izoloval. Až zpětně jsme si společně uvědomili, jak vlastně bylo velmi

těžké tyto látky izolovat. V mozku se totiž nacházejí v ne skutečně malých kvantech. Chci tím ale říci, že bez metodik tohoto Američana bych nezjistil, že se jedná o aktivní látku, on by bez izolace konkrétní látky metodiku nemohl použít. Práci jsme tedy provedli společně. A abych byl úplně přesný, na výzkumu se pod vedením prof. R. Mechoulama podílel samozřejmě celý tým lidí.

Nyní k objevu, na který jste se ptala: V lidském mozku existují místa, na něž se vážou cannabinoidní látky v konopí. Tato místa se nazývají centrální cannabinoidní receptory. My jsme hledali přirozenou látku, kterou si mozek vyrábí podle potřeby sám, látku, která se váže na tato místa. Tato místa si můžete představit jako zámek a hledané látky jako klíč. Klíč, který zapadne do zámku a pootočí se, spustí pro organismus důležitý biochemický proces. Receptory, o nichž jsem se zmínil, se nalézají ve vysoké koncentraci v místech mozku, která ovlivňují např. regulaci motoriky, pohybovou koordinaci, učení, stres, vyšší nervovou činnost atd. To samo o sobě už říká, že změnami struktur - ať už látek z konopí či endogenních látek z mozku - bude možné připravit léčiva, která tato místa budou ovlivňovat a léčit. Mohu říci, že objev anandamidu dal vzniknout novému vědnímu oboru výzkumu - endocannabinoidů. V současné době jsme v období experimentů na zvířatech.

Slyšela jsem že jste tento výzkum začínali na vepřových mozcích...

Úplně v prvopočátku jsme výzkum začínali na kryších mozcích, ale ukázalo se, že jsou malé. Výzkum byl proto hodně nákladný a tak jsme začali využívat mozky vepřové. Pro představu: jeden vepřový mozek je jako deset kryších...

V Izraeli, v Jeruzalémě vepřové?

Ne všichni Židé jsou pobožní. Jsou mezi nimi tací, kteří jedí vepřové. Vepři se chovají v některých kibucech. Když jsme tam začali nakupovat, byli velmi levní. Tedy pouze zkraje, když pak řezník zjistil, že je kupujeme „v pravidelném rytmu“, stali se dražšími než pravá svičková...

Co látky z konopí v mozku způsobují? V čem jejich léčebné účinky tedy spočívají?

Jak jsem uvedl, látky se naváží na cannabinoidní receptor a spustí všechny mechanismy, které známe: příjemné pocity, uklidnění, touha po družnosti. Žádná agresivita. V oblasti léčení je podstatné říci, že spuštění těchto mechanismů zasáhne všechna centra, která obsahují tělu vlastní látky. Působí např. proti bolesti, působí paliativně na mnohá onemocnění. Jinými slovy: nevyléčí, ale odstraní nepříjemné symptomy. Např. lidé s roztroušenou sklerózou na vozíku se po požití konopí postaví a udělají pár kroků. Takový člověk se pak může pohybovat po bytě. Látky z konopí paliativně dokážou působit i na další neurodegenerativní onemocnění - roztroušenou sklerózu, epilepsii, Huntingtonovu chorobu, Parkinsonovu chorobu, Alzheimerovu nemoc atd. Jedná se o nemoci, které způsobují bolesti, problémy s koordinací, myšlením atd.

Léčivé látky z konopí by mohly působit i kauzálně, tedy řešit příčinu nemoci. Vzhledem k tomu, že konopí jako takové není v ČR legální látkou, máme vědomosti v tomto směru pouze od nemocných lidí, kteří látku používají nelegálně.

Jsou země, kde je léčba látkami z konopí povolena?

Pokud vím, tak v některých státech Ameriky, v Evropě především v Holandsku... V Izraeli se dnes léčí konopím asi pět tisíc nemocných a odhaduje se, že by tento počet mohl narůst až na čtyřicet tisíc nemocných. Ano, v Izraeli dokázali oddělit léčebný proces od problematiky v zneužívání drog. Je jakýmsi paradoxem, že dát pacientovi k utišení bolesti

Doc. RNDr. Lumír Hanuš, Dr.Sc., Dr.h.c.mult., absolvent oboru Analytická chemie PŘF UP, se identifikací cannabinoidních látek věnoval již ve své rigorózní práci. Později se vědecky zabýval endogenními ligandy cannabinoidních receptorů. V mozkové tkáni objevil přirozené molekuly s afinitou k endogenním cannabinoidním receptorům. Tyto molekuly, které byly nazvány anandamidy, izoloval a významně tak ovlivnil světový výzkum, jenž má dopady v neurovědách i farmakologii. Je autorem více jak 130 publikací, z toho 85 původních vědeckých prací, z nichž většina byla publikována v nejprestižnějších světových vědeckých časopisech. Dalšími z nich jsou přehledové články a kapitoly v knihách. Jeho nejvýznamnější práce byla publikována v časopise Science v roce 1992 a do současnosti byla citována 2 619x. Ke květnovému datu byly práce doc. Hanuše celkem citovány 6 171x a jeho H-index dosáhl hodnoty 21. V současné době doc. L. Hanuš působí na Farmaceutické škole Lékařské fakulty Hebrejské univerzity v Jeruzalémě, a to ve vědecké pozici Research Fellow (předtím zde byl jako Profesor Chaver).

morfin je snazší nežli léčivé konopí. Využití léčebných účinků konopí je v Izraeli legální. Ale pozor, rekreační užívání marihuany je trestáno. Mnohem přísněji než v ČR.

Jaký je váš názor na trojici drog: alkohol, tabák a konopí?

Pro psychicky zdravého člověka není konopí nebezpečné. Neexistuje fyzická závislost na konopí, psychická je pak jen velmi slabá. Může se stát, že v některých případech, kdy člověk není zcela duševně zdravý, se užívání konopí stane jakýmsi spouštěčem nemoci. I v léčení se totiž hovoří především o úspěších, všichni však víme, že existují i méně šťastné případy. Tak jako u mnohého jiného. Zdravý, psychicky vyrovnaný člověk by marihuany ale užívat neměl.

A srovnání konopí s alkoholem a tabákem?

Podle mne je konopí méně nebezpečné než cigareta. Kdyžby byl zakázán alkohol a cigarety a povolena marihuana, tak by byl svět určitě zdravější. Na rozdíl od konopí, na alkohol a tabák závislost fyzická i psychická existuje. Přitom obě jmenované drogy jsou v ČR zcela legální. Kdybychom pak ještě provedli srovnání konopí s celou řadou dalších, zcela legálních léků, museli bychom dojít k závěru, že bychom měli nejprve zakázat tyto léky, neboť mnohé z nich jsou škodlivější než konopí. Chci však na tomto místě zdůraznit, že jsem odpůrce rekreačního užívání marihuany, a naopak zastávám pěstování a využití konopí k léčebným účelům.

Jak vzpomínáte na roky strávené na UP? Jaká je vaše nynější spolupráce?

Díky houževnatosti učitelů UP jsem dnes tam, kde jsem. Univerzita Palackého nikdy nezaostávala v odbornosti. Kdybychom v Olomouci měli již dříve podmínky, jaké měli naši kolegové na západních univerzitách, mohli jsme jim dávno být zdravotními konkurenty. Je třeba si ale přiznat, že jsou na světě země, kde nehlédě na mozkový potenciál neměli ani to, co my. Je dobré zůstat u myšlenky, že nepatříme mezi ty, kteří vystudovali díky

Dokončení na str. 5

Botanická zahrada Přírodovědecké fakulty UP letos slaví 110. výročí svého založení

Botanická zahrada PŘF patří k nejstarším zahradám svého druhu v ČR. Stojí za návštěvu od časného jara, kdy návštěvníky nejvíce upoutá různobarevný koberec hajních rostlin v parkové části, až do konce října, kdy zaujme pestrostí podzimního zbarvení listů nejrůznějších dřevin. Některé byliny a keře však v zahradě kvetou i mimo hlavní návštěvní sezónu a také v zimním období má zahrada své neopakovatelné kouzlo. Celý komplex, situovaný ve Smetanových sadech v sousedství sbírkových skleníků Výstaviště Flora Olomouc, poskytuje široké možnosti pro odborné studium rostlin i pro rekreaci návštěvníků, a to už od roku 1901. Právě před 110 lety její vybudování inicioval olomoucký Botanický spolek.

Poslání Botanické zahrady

Botanická zahrada je primárně zaměřena na výuku studentů Univerzity Palackého, současně také rozvíjí programy pro výuku a vzdělávání žáků a studentů všech typů škol, podílí se na řešení vědeckých a výzkumných projektů a programů uchovávání genofondu kulturních a planě rostoucích rostlin. Zahrada je zakládajícím členem Unie botanických zahrad České republiky, která vznikla v roce 2005.

Areál zahrady využívají ke svým experimentům a pozorováním pracovníci a studenti Katedry zoologie, antropologie a ornitologické laboratoře, Katedry geografie a Katedry geoinformatiky PŘF UP.

Přímou v areálu Botanické zahrady probíhá se studenty PŘF a PdF UP praktická výuka předmětů zaměřených na rostlinou systematiku, morfologii, ekologii a experimentální práci s rostlinami. V zahradním domku je vybavení pro přednáškovou činnost a experimentální práci s rostlinami. Tato forma výuky budoucích specialistů a učitelů má nenahraditelné postavení i v současnosti, kdy se v mnoha studijních programech uplatňuje metoda e-learningu.

Žáci a studenti základních a středních škol mají možnost absolvovat komentované prohlídky Botanické zahrady s výkladem odborníka. Po předchozí dohodě mohou v zahradním domku pracovat s mikroskopy a pozorovat rostlinné objekty. Pro realizaci jednoduchých pozorování a experimentů byly připraveny speciální pracovní listy.

Zahrada je volně a bezplatně přístupná také veřejnosti – je kultivovaným prostorem k odpočinku a bližšímu poznávání a studiu rostlin. Jednotliví návštěvníci mají možnost samostatné prohlídky nebo i jen relaxace v tichu zahrady. Informace o rostlinách mohou získat od pracovníků zahrady, z informačních letáků a brožurek a také četbou

knih s botanickou a zahradnickou tematikou, které jsou na požádání k dispozici k prezenčnímu studiu.

V době konání zahradnických výstav v areálu výstaviště Flora Olomouc jsou v Botanické zahradě od roku 2003 připravovány specializované výstavy s botanickou tematikou.

Z ohlasů návštěvníků zahrady je zřejmé, že prostředí Botanické zahrady PŘF je velmi vhodné pro pořádání výstav uměleckých objektů, besed s botaniky a zajímavými osobnostmi nebo pro pořádání komorních kulturních akcí. V tomto ohledu představuje Botanická zahrada velmi zajímavý prostor pro realizaci osvětových a kulturních akcí a nabízí ho k využití kolegům ze všech fakult naší univerzity.

Podpora Magistrátu města Olomouce a Olomouckého kraje

Od roku 2003 se daří vedení Katedry botaniky prakticky každoročně získat finanční prostředky z rozpočtu magistrátu města Olomouce a Olomouckého kraje. Díky této kontinuální podpoře bylo možné realizovat výše uvedené aktivity, například specializované výstavy a tisk výukových a informačních materiálů. Značná část finančních prostředků byla využita k revitalizaci zeleně a řadě technicko-stavebních úprav v areálu zahrady. Všechny tyto kroky umožňují jednak lepší práci s rostlinami a také přispívají k vytvoření příjemného prostředí pro veřejnost.

Rádi bychom touto cestou poděkovali zejména Krajskému úřadu Olomouckého kraje a Magistrátu města Olomouce za finanční podporu, kterou v posledních letech na rozvoj Botanické zahrady poskytly. Bez této podpory by nebylo možné toto významné zařízení UP v Olomouci udržet a zajistit jeho rozvoj.

Aktuální projekty

Pro úspěšnou realizaci všech plánovaných výzkumných i výukových

aktivit je nezbytné bezporuchové připojení Botanické zahrady na internet. V letošním roce by mělo být ve spolupráci s Centrem výpočetní techniky UP realizováno položení optického kabelu.

Od roku 2011 je Botanická zahrada jedním z míst, kde probíhá výuka inovovaných nebo nově otevřených předmětů zařazených do projektu OPVK „Zvyšování konkurenceschopnosti studentů oboru botanika a učitelství biologie“ (číslo CZ 1.07/2.2.00/15.0316). Řešitelským pracovištěm tohoto projektu je Katedra botaniky PŘF.

Ve spolupráci Katedry botaniky a Katedry geoinformatiky PŘF jsou od roku 2004 postupně realizovány bakalářské a diplomové práce zaměřené na mikromapování rostlin v Botanické zahradě, digitalizaci dat a vytváření interaktivních map pro uživatele i studenty. Tato spolupráce vyústila v partnerství při řešení dalšího projektu OPVK „Inovace a zvýšení atraktivity studia botaniky s využitím geoinformačních technologií“ (číslo CZ 1.07/2.2.00/15.0261). Dalším partnerem tohoto projektu s akronymem BOTANGIS je Výstaviště Flora Olomouc a.s. Tento projekt, jehož řešení bylo zahájeno v lednu 2011, se zaměřuje na inovaci a zvýšení atraktivity studijních oborů Botaniky a Geoinformatiky na UP a na prohloubení mezioborové spolupráce.

V areálu Botanické zahrady PŘF UP a ve Sbírkových sklenících Výstaviště Flora Olomouc v současné době probíhá mapování (lokalizace) konstrukčních částí a jednotlivých rostlin, k nimž jsou postupně shromažďována popisná data zahrnující jak slovní popis morfologických a biologických znaků a dalších vlastností, tak jejich fotodokumentaci. Získaná data budou převáděna do digitální podoby a začleněna do geografického informačního systému BOTANGIS.

Tento systém umožní lokalizaci rostlin ve Sdruženém botanickém areálu Botanické zahrady PŘF a skleníků Výstaviště Flora Olomouc, vyhledávání informací o rostlinách podle nejrůznějších hledisek, včetně fotodokumentace. Budou připraveny digitální i tištěné materiály. Výstupem bude také výuka inovovaných předmětů na Katedře botaniky a Katedře geoinformatiky. Bližší informace o projektu jsou dostupné na <http://www.botangis.upol.cz>.

Akce v Botanické zahradě

Areál Botanické zahrady je návštěvníky přitažlivý prakticky celoročně. Neustále můžeme sledovat jeho proměny v jednotlivých ročních obdobích. Vedle odborných programů nabízí klidné a kultivované prostředí k odpočinku a rozjímání.

U příležitosti jarní etapy zahradnických výstav na Výstavišti Flora byla v zahradě instalována výstava fotografií z rodinných alb zaměstnanců Katedry botaniky s názvem „Naše jaro“. Výstava fotografií potrvá do konce května.

V letním období bychom prostřednictvím dochovaných dokumentů rádi seznámili návštěvníky s tím, jakými proměnami zahrada prošla v době dávno minulé i v té době nedávné. Pro letní měsíce připravujeme cyklus přednášek pod širým nebem, a to nejen na témata spojená s botanikou.

Doc. E. Křístková, Ph.D., prof. A. Lebeda, DrSc., doc. V. Ondřej, Ph.D. (Katedra botaniky PŘF), Ing. Z. Dobešová, Ph.D. (Katedra geoinformatiky PŘF), foto archiv Botanické zahrady

Další aktuální informace najdete na <http://botany.upol.cz>; viz také Žurnál UP roč. 19/č. 21.

Z historie

Podle dostupných informací je Botanická zahrada v Olomouci nejstarší botanickou zahradou na Moravě, v českých zemích ji předstihuje pouze univerzitní botanická zahrada v Praze. První informace o ní pochází z roku 1787. Tato zahrada sloužila k výuce na medicínsko-chirurgickém učilišti, které bylo součástí olomoucké univerzity; v roce 1874 zanikla v souvislosti s jeho zrušením. V roce 1898 vznikl v Olomouci Botanický spolek (Botanischer Verein in Olmütz) a díky jeho iniciativě bylo na jaře roku 1901 zahájeno budování Botanické zahrady v místech, kde se nachází dodnes. V roce 1948 předal spolek Botanickou zahradu městu, v roce 1956 byla podstatná část zahrady předána Botanickému ústavu Fakulty přírodních věd Vysoké školy pedagogické v Olomouci. V roce 1958 byla Vysoká škola pedagogická zrušena a její fakulty se staly součástí Univerzity Palackého. S účinností od 1. září 1959 vznikla Přírodovědecká fakulta UP a zahrada se stala součástí této fakulty a Katedry botaniky.

Je lékem i zatracovanou drogou...

své chytrosti, nýbrž mezi ty, kteří měli možnost vystudovat. Vždycky jsem oceňoval, že jsme si ve vědecké práci pomáhali a měli radost z úspěchu druhých. Doba se však změnila a věda se stala jakýmsi soutěživým sportem. Jeden druhému mnohdy nepřeje a ti pravi vítězové pak často zůstávají bezejmenní. Věřte mi, že kdybychom si vzájemně pomáhali a radovali se z úspěchu druhých, věda půjde kupředu rychleji.

V kontaktu s Univerzitou Palackého na experimentální úrovni nejsem, ale udržuji vazby s lidmi, jež působí na její Lékařské fakultě. Byl bych samozřejmě moc rád, kdyby se tento kontakt mohl rozvinout i do experimentální úrovně, a kdybychom tak společně mohli navázat na práci prof. Krejčího, prof. Kabelíka a prof. Šantavého.

Dokončení ze str. 4

Můžete se na závěr zmínit o vašem vztahu k Jeruzalému a Izraeli?

Jeruzalém je pro mne ideální prostředí. Žiji na pokraji pouště, přitom v horách, do lesního porostu dojdou za pět minut, je zde více jak tři sta slunečných dnů v roce. Také izraelská povaha mi vyhovuje – lidé se nezajímají, jak jste oblečení, ani o vaše soukromí. To mi vyhovuje, rád zůstávám neznámým člověkem, který má sto procentní volnost. Sám Izrael je velice různorodý jak lidmi, tak přírodou, počasím a podnebím. I když se to nezdá, v Izraeli je bezpečněji nežli v mnoha jiných zemích. V noci mohu jít po ulici zcela beze strachu. Izrael mám prostě rád!

Ptala se M. Hronová, foto na str. 4 R. Pohlídalová

Centrum regionu Haná pro biotechnologický a zemědělský výzkum pořádá **mezinárodní konferenci**

Olomouc Biotech 2011 – Plant Biotechnology: Green for Good

Zaměří se na výzkum, rozvoj a inovace na poli biotechnologií. Společnosti a instituce zde budou mít příležitost setkat se s vědci a studenty a prezentovat před nimi své nejnovější technologie. Součástí bude také workshop za účelem posílení spolupráce mezi akademickou a aplikační sférou.

20.–21. června 2011

Aula PŘF na ul. Šlechtitelů, areál Holice
Informace také na www.cr-hana.eu/G4G.

Vědeckotechnický park UP pořádá

oslavu čtvrtých narozenin Podnikatelského inkubátoru VTP UP

ve čtvrtek 2. června od 15 hodin

v areálu VTP v Olomouci – Holici (konečná busu 13 a 22) Ke sportovní zábavnému klání i přátelskému posezení bude až do 20 hod. hrát skupina Country Expres Olomouc, poté následuje after-party až do nočního hodin. Sportovní program je zajištěn ve spolupráci s ASC UP, gril a pivo pro soutěžící ZDARMA.

Olomoucký 1/2 Maraton 2011: Přijďte si užít běžecký festival!

Centrum moravské metropole „ovládnou“ **18. června** nadšení sportovci všech věkových kategorií. Také široká veřejnost bude mít opět možnost zapojit do některé z běžeckých akcí, organizovaných v rámci druhého ročníku olomouckého běžeckého festivalu. Mj. pod patronací Univerzity Palackého se i letos Olomoucký 1/2Maraton stane součástí Svátku města Olomouce. Zájemci o běžeckou akci se mohou účastnit nejen jednadvacetkilometrového závodu, ale např. půlmaratonské štafety nebo si rekreaci zasportovat v rámci desetikilometrové trati. Pro rodiny s dětmi bude připravený také Allianz Rodinný běh 2,5 km, při kterém se zabaví i ti nejmenší. **Registrace on-line je možná do 14. června.** Více na www.olomouckypulmaraton.cz.

Oznámení Správy kolejí a menz

SKaM oznamuje, že **od 1. července bude menza uzavřena** po dobu jednoho měsíce z důvodu realizace akce UPOL1 – zateplení budov včetně výměny oken. **Předpokládané zahájení provozu je 1. srpna 2011.**

Z důvodu konání významné sportovní akce Hry V. letní olympiády dětí a mládeže 2011 bude **stravování 22.–24. 6. zajištěno pro studenty UP ve výdejně Holice Šlechtitelů 11.** V nabídce jídelního lístku bude jeden druh oběda s objednávkou jeden den předem nebo minutková jídla, polévka, saláty.

Pro zaměstnance UP bude stravování zajištěno **ve výdejně RUP Křížkovského 8 a ve výdejně Holice Šlechtitelů 11.** V nabídce jídelního lístku bude jeden druh oběda s objednávkou jeden den předem nebo minutková jídla, polévka, saláty.

Menza 17. listopadu, menza Neředín a výdejna Šmeralova budou pro studenty, zaměstnance i cizí strážníky uzavřeny. *Správa kolejí a menz UP děkuje za pochopení.*

Omluva aneb Šotek jménem Pan

Podobně jako všichni ti, které od mytologických bohů děsí svým vzhledem a křikem bůh pastýřů a stád, i členové redakce ŽUP podlehl panice v pátek 13. května při otevření čísla 26: na str. 8 se jako první písmena titulku k textu „Wie sie gelindert Schmerzen / Erzählen tausend Herzen...“ skvělo slovo Pan. Po zevrubném pátrání po příčině jsme došli k pouze mlhavému závěru, že zradila přemíra techniky, jejíž důsledek jsme bohužel přehlédli. Autorovi i čtenářům se omlouváme. *Redakce*

„Psaní je nutnost, jakýsi zvláštní druh vykrádání, které paradoxně neuvěřitelně obohacuje,“ tvrdí vítěz 17. ročníku Literární soutěže

Vyznavači psaného slova, literatury a tvůrčího ducha se ve čtvrtek 12. května sešli v historických prostorech Centra Aletti. Téměř tři desítky mladých literárních tvůrců netrpělivě očekávaly vyhlášení výsledků sedmnáctého ročníku veřejné Literární soutěže pro studenty Univerzity Palackého.

Slavnostní událost odstartovalo svižné vystoupení studentského sboru KSKM. V cikánských kostýmech s kytarami a chřestítky vnesli hudebníci do sálu jiskřivou energii a nakažlivou radost. Přinutili tak mladé spisovatele na chvíli zapomenout na jejich stres a obavy.

„Dnešní den je na zásadní události bohatý: v hlavním městě začíná mezinárodní hudební festival Pražské jaro a také tradiční veletrh Svět knihy, letos zaměřený na arabskou literaturu. My v Olomouci právě zahajujeme sedmnáctý ročník univerzitní Literární soutěže,“ uvedl setkání předseda odborné poroty PhDr. Petr Hanuška, Ph.D. Spolu se svými kolegy, Mgr. Janou Vrajobou, Ph.D., a Mgr. Radkem Malým, Ph.D., se rozhodli udělit první tři ceny pouze v kategorii poezie, v soutěži prozaických děl byly uděleny ceny za druhé a třetí místo. Dramatická tvorba letos svého favorita nenašla.

Se dvěma diplomami a dvěma cenami nakonec odešel dvojnásobný vítěz Literární soutěže Samuel Kavi. Student filosofie a české filologie na FF UP obsadil druhé místo v kategorii próza se svou povídkou nazvanou Strom v horách. Symbolické zlato vybojoval na poli poezie se svými haiku.

„Že budu oceněn, to jsem nečekal. A že hned dvakrát, to mě nenapadlo už vůbec. Myslím, že výraz mě tváře v okamžiku vyhlášení mluvil za vše. Přihlásil jsem se kvůli návrhu doktora Petra Komendy, který mi poradil, ať zkusím nějakou soutěž, k čemuž jsem se já sám příliš neměl. Veškeré texty jsem psal doslova na poslední chvíli; těch několik básní haiku dokonce patří mezi má vůbec první setkání s touto fascinující formou. Proto jsem byl nesmírně zvědav, co se dozvím od odborné poroty. Nejvíce mě ale zajímalo, zda může být mé psaní srozumitelné i ostatním, zda dokáže oslovit, zda je živoucí i mimo svou vlastní, někdy tak desivě zatvrdlou, skořáčku,“ vysvětlil účast v Literární soutěži Samuel Kavi.

Psaní literárních textů se věnuje od dětství. „Historie prvních pokusů sahá až do útlého dětství. Psaní pro mě ale nikdy nepředstavovalo formu jakési psychohygieny, ani útěku – psaní je nutnost. Řekl bych až jakýsi zvláštní druh vykrádání, které paradoxně neuvěřitelně obohacuje. Stejně tak je to úchvatný, hluboce intimní prožitek samoty a způsob (sebe)poznávání,“ dodal vítěz.

Druhým nejlepším básníkem se stala posluchačka portugalské filologie a žurnalistiky na FF UP Jitka Glosová. Pomyšlný bronz za prozaické dílo s názvem Rozednění získala Kateřina Burová studující filmovou vědu v kombinaci s francouzskou filologií na FF UP.

Letošní dvojnásobný vítěz Literární soutěže pro studenty UP Samuel Kavi (vlevo) si odnesl ocenění za nejlepší poezii i prózu. Blahopřáli mu předseda poroty dr. Petr Hanuška (uprostřed) a dr. Jana Vrajobá, členové Katedry bohemistiky FF

Vyhlášení vítězných prací doprovodil hudebním vystoupením studentský komorní sbor Katedry muzikologie FF

„Vybrali jste si těžké řemeslo. Přestože jsem nastínil nedostatky vašich textů, jsem rád, že se nelehké práce s psaným slovem nebojíte. Doufám, že se nevzdáte, a že i vy, kteří letos odejdete bez ocenění, se příští rok znovu přihlásíte. Přeji vám energii, dobré nápady a inspiraci pro další tvorbu,“ uzavřel předávání cen předseda poroty.

Autoři nejlépe hodnocených prací si odnesli také finanční odměnu: za první místo 2 000, za druhé 1 500 a za třetí 1 000 Kč.

Vyhlásování vítězných literárních prací opeřily hudební vstupy sedmi členů studentského komorního sboru. Společně zazpívali skladby Věry Bílé či Mária Bihářiho.

„Začínali jsme se spirituály, loni jsme uvedli pásmo populárních písní známých z rádií a letos jsme zabroulili do vážnější oblasti. Cikánské pásmo jsme začali nacvičovat před rokem. Vnímáme, že se lidem líbí ze všeho nejvíce. Zpíváme ho rádi, romská hudba je natolik živelná, že se u ní člověk může odvázat, a zároveň potěšit publikum,“ přiblížila členka Komorního souboru Katedry muzikologie (KSKM) Aneta Vondráčková.

(Ukázku z tvorby vítěze připravujeme pro poslední číslo tohoto ročníku.)

L. Skácelíková, foto M. Otava

Soutěžte o lístky do kina Metropol!
Otázka 3

Ve kterém roce vzniklo Kino Metropol, tehdy ještě jako Bio Sokol?

Odpovězte na soutěžní otázku a vyhraďte dvě vstupenky na Vámi vybrané představení.
Odpovědi zasílejte **do 10. června 2011** elektronicky na adresu ondrej.martinek@upol.cz.
Výherkyní minulého soutěže se stala studentka oboru Teorie a dějiny dramatických umění FF UP Iva Najdoňová. Blahopřejeme.

Literární soutěž pro studenty UP je tradiční klání, které každoročně vyhláší rektor univerzity. Cílem je povzbudit všechny mladé autory v jejich literárních pokusech.

Soutěží se ve třech kategoriích: próza, poezie a drama. Zasláné práce hodnotí odborná porota složená z literárních vědců Katedry bohemistiky. Účastnit se mohou všichni studenti prezenčního bakalářského a magisterského studia z kterékoliv fakulty UP. Soutěžít je možné v jedné, ve dvou nebo i ve všech třech kategoriích současně. Vyhodnocení probíhá vždy v květnu na slavnostním vyhlášení výsledků soutěže.

Ministerstvo školství předložilo již dvě verze návrhu věcného záměru zákona o vysokých školách

Mezi své priority v období 2008–2013 zařadilo MŠMT projekt Reformy terciárního vzdělávání realizovaného v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost a financovaného z prostředků ESF, jehož cílem je navržení optimálního systému řízení a financování terciárního vzdělávání v ČR. K očekávaným výstupům projektu patří předložení návrhu dvou věcných záměrů zákonů – věcného záměru zákona o terciárním vzdělávání a věcného záměru zákona o finanční pomoci studentům. Ten první předložilo MŠMT k připomínkám už ve dvou verzích.

První verze a první reakce

První verzi věcného záměru zákona o vysokých školách předložilo MŠMT na přelomu února a března. Dokument představuje celou řadu zásadních změn, které vyvolaly řadu vstřícných i odmítavých reakcí. Diskusi nad návrhem zákona však předkladatelé vítají, neboť se předpokládá, že jeho výsledná podoba bude postupně dopracována právě na základě výměny názorů, argumentů a připomínek. Ty postupně zformulovaly jak jednotlivé vysoké školy či fakulty, tak i jejich reprezentace – Česká konference rektorů, Rada vysokých škol a její Studentská komora.

Výhrady k jednotlivým bodům první verze návrhu zákona se týkají např. způsobu hodnocení kvality vysokých škol a způsobu udělování akreditací, kompetencí a postavení akademických senátů a správních rad, nového pojetí habilitací a profesur, zamýšlené diverzifikace univerzit aj. Kritický postoj zaujaly k návrhu věcného zákona např. Asociace děkanů filozofických fakult ČR i Studentská komora Rady vysokých škol, Asociace děkanů pedagogických fakult i jednotlivé vysoké školy.

Děkani filozofických fakult ve svém stanovisku k první verzi vyjádřili zejména obavy z oslabení principů autonomie akademické půdy. Znepokojení nad celkovým směřováním předkládaného návrhu zákona vyjádřil mj. rovněž Akademický senát FF UP. Také podle reprezentace studentů by byla přijetím návrhu zákona ohrožena autonomie vysokých škol. Studentská komora RVŠ například zásadně nesouhlasí s návrhem na větší pravomoci správní rady, což je podle ní v rozporu s principy akademické samosprávy. Jako problematický se jeví i časový harmonogram, který např. podle stanoviska Univerzity Karlovy vzbuzuje pochybnost o reálné možnosti zapracovat do návrhu změny, které oponenti průběžně navrhuji: „Pokud nemá být hlavním důvodem navrhované reformy pouhé vykázaní naplnění cílů Individuálního projektu národního Reforma terciárního vzdělávání, ale opravdu zkvalitnění českého vysokoškolského prostoru, je velmi obtížné akceptovat Návrh jako solidní základ tohoto procesu,“ uvádí se v závěru připomínek UK k návrhu.

Kromě výhrad vůči první verzi návrhu však většina stanovisek akceptuje obecné východisko, totiž že současné vysoké školství reformy potřebuje, zejména s ohledem na požadavek růstu kvality.

Pracovní skupina

Napomoci shodě ve sporných otázkách má pracovní skupina složená ze zástupců České konference rektorů,

Lékařskou fakultu povede...

Dokončení ze str. 1 UP, řekl po svém zvolení prof. Kolář a zároveň poděkoval svým protikandidátům. „Měli bychom být jako fakulta jednotní, a i z toho důvodu bych rád spolupracoval s oběma mými protikandidáty. Vyzývám tak paní docentku Obornou, zda by se ujala funkce proděkanky pro studium v cizím jazyce a zahraniční vztahy,“ dodal bezprostředně po svém zvolení prof. Kolář, kterého nyní předseda Akademického senátu LF navrhne rektorovi univerzity ke jmenování děkanem. Funkci nejvyššího představitele fakulty bude v případě jmenování vykonávat od 1. 6. 2011 do 31. 5. 2015.

Volba nástupce profesora Zdeňka Koláře, který vedl olomouckou lékařskou fakultu po dvě volební období, dopadla úspěšně až na druhý pokus. Před měsícem totiž získali oba kandidáti ve třetím kole stejný počet hlasů, a proto byly vypsané volby nové.

Text a foto na titulní straně O. Martínek

Rady vysokých škol, Studentské komory RVŠ a ministerstva. Její jednání v průběhu veřejné diskuse by měly přispět k vyjasnění rozdílných pohledů na jednotlivé body návrhu.

Druhá verze: další krok ke shodě?

Aktuálním výstupem dosavadní výměny stanovisek má být druhá verze návrhu věcného záměru, kterou MŠMT předložilo v první polovině května. Podle sdělení ministerstva vznikla na základě připomínek jednotlivých účastníků a zohledněny byly i podněty širší veřejnosti. Obsahové změny se týkají např. vymezení funkcí docentů a profesorů, principů získávání vysokoškolských kvalifikací v jednotlivých studijních programech či postavení akreditační komise. Ministerstvo při předložení druhé verze zdůraznilo, že jednání o věcném záměru bude nadále pokračovat, a zveřejněný materiál proto není konečnou verzí.

Nesouhlas se způsobem, jak bylo se zaslánými podněty naloženo, však již 19. května vyjádřila na svém sněmu Rada vysokých škol. Jak ve svém usnesení zdůraznila, převážná většina jejich koncepčních připomínek nebyla v této verzi uspokojivě zahrnuta. Sněm dále uložil předsednictvu RVŠ, aby na svém červnovém zasedání „uvážlivě a kriticky vyhodnotilo dosavadní výsledek jednání, a zejména ty, jichž má být dosaženo na jednání pracovní skupiny ve dnech 23.–24. 5. 2011, a na základě toho pak rozhodlo o dalším postupu.“

Druhá verze návrhu je k dispozici na www.msmt.cz.

(Zdroj a další informace tamtéž, dále viz webové stránky RVŠ, UK, AS FF aj.)

-mav-

OHLÉDNUTÍ

Co přineslo tradiční olomoucké setkání patologů, molekulárních patologů a histologických laborantů

V prostorách Regionálního centra Olomouc a Lékařské fakulty UP se ve dnech 29.–30. dubna konalo již tradiční setkání odborníků z oblasti molekulární patologie a histochemie. Jednalo se o 7. sympózium a workshop molekulární patologie a histo(cyto)chemie, 96. olomoucký meziregionální diagnostický seminář Společnosti českých patologů a české sekce International Academy of Pathology a 3. konferenci histologických laborantů.

Jako každý rok byla konference monotematicky zaměřena na jeden z problémů souvisejících s patologií nejen nádorových onemocnění. Letos se pozornost účastníků zaměřila na téma tkáňové bankovnictví a kryokonzervace vzorků tkání (Dr. Stanta/Trieste, prof. De Blasio/Milán, prof. Dušek/Brno). Spektrum přednášek však bylo mnohem širší. Zahraniční hosté referovali o diagnostice hepatocelulárních karcinomů (prof. Pikarski, Jeruzalem), vývoji nových biomarkerů pro detekci nádorů prsu (Dr. Moreira, Copenhagen), lipidech jako terapeutických cílech (prof. Murray/Birmingham) a využití počítačové flow cytometrie v histopatologii (Dr. Ecker). Tuzemští pozvaní referující informovali o molekulární regulaci neurogeneze (prof. Dubový/Brno), nádorovém mik-

Projekt Reforma terciárního vzdělávání patří mezi tzv. Individuální projekty národní (IPn) v oblasti terciárního vzdělávání, výzkumu a vývoje. Jsou realizovány v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost jako jedna z priorit MŠMT v období 2008–2013 a jsou financovány z prostředků Evropských strukturálních fondů.

Popis: Navržení optimálního systému řízení a financování (a jejich vzájemné provázanosti) terciárního vzdělávání v České republice. Stav: spuštěn od ledna 2009. Trvání projektu: 1/2009–12/2011. Hlavní odborný garant: prof. Jan Hálek, CSc., hlavní koordinátor: JUDr. Jana Škeříková, gesc: Odbor projektů reforem MŠMT

Rada pro reformu vysokoškolského vzdělávání

byla jmenována v listopadu 2009 jako poradní orgán ministra školství. Jejím cílem je zejména nastavit další směřování reformy vysokého školství a určení jejích priorit a zavést opatření pro přístupnější vysokoškolské vzdělávání, hospodárnější nakládání s prostředky a udržitelné financování a také pro snazší přenos výsledků výzkumu do praxe. Rada dohlíží na Projekty reformy, hodnocení a podpory terciárního vzdělávání jako celek ale současně úzce monitoruje práci Projektu „Reforma Terciárního vzdělávání“.

Aktuální složení: Prof. Rudolf Haňka, MA., Ph.D., FEng., (předseda), University of Cambridge, prof. Petr Fiala, Ph.D., LL.M. rektor Masarykovy univerzity, Ing. Zbyněk Frolík, ředitel Linetu, spol. s r.o. (Svaz průmyslu), prof. Jan Hálek, CSc., senátor Senátu Parlamentu ČR, prof. Zdeněk Jirásek, CSc., profesor Slezské univerzity Opava, doc. Vladimír Kebo, prorektor VSB – Technické univerzity Ostrava, prof. Ladislav Lábus, profesor ČVUT, prof. Jiří Málek, DrSc., emeritní rektor Univerzity Pardubice, prof. Karel Rais, CSc., MBA, rektor VUT Brno, Ing. Jiří Rusnok, Executive Advisor RMC, RNDr. Zdeněk Somr, vice-prezident Hospodářské komory, prof. Jan Švejnar, Ph.D., University of Michigan.

roprostředí (prof. Smetana/Praha) a molekulární patogenezi Danonovy choroby (Dr. Sikora/Praha). Pomyšlnou perličkou bylo vystoupení prof. Havla z Brna, který přenesl účastníky setkání z říše živočišné mezi rostliny a referoval o využití histochemie při výzkumu ontogeneze rostlin. Vedle těchto přednášek probíhaly paralelně satelitní sekce sympózia. Na sklíčkovém diagnostickém semináři byly prezentovány zajímavé a vzácné nálezy nádorových i nenádorových onemocnění a v rámci sekce histologických laborantů byly přednášky zaměřeny na poznatky z praxe histologických laboratorů. Součástí setkání byla posterová sekce, na které bylo prezentováno 17 sdělení z různých oborů experimentální i klinické patologie.

Na závěr je třeba dodat, že setkání se etablovalo mezi akcemi zabývajícími se podobnou tematikou. Pozitivní ohlas účastníků jak na odbornou, tak na společenskou stránku sympózia ubezpečil organizátory v tom, že akce podobného druhu mají smysl nejen pro Lékařskou fakultu a Univerzitu Palackého, ale i Olomouc jako jedno z center vysokého učení na Moravě.

Ing. I. Überall, Ph.D., Ústav patologie a Ústav klinické a molekulární patologie LF UP

Konference o komiksu

O vybraných formách románů v obrazech přednášel 27. dubna na FF přední odborník na dějvortové romány David A. Beroně. Přednáška *Dějvortový román: pocta vyprávění* zazněla v rámci vědeckého kolokvia s mezinárodní účastí *Studia komiksu: možnosti a perspektivy*. Ve dnech 26.–27. dubna jej uspořádalo Centrum kulturních, mediálních a komunikačních studií FF UP ve spolupráci v Ústavem pro českou literaturu AV ČR.

Více informací naleznete na www.zurnal.upol.cz/video/clanek/konference-o-komiksu

Oznámení + Pozvánky

Děkan Filozofické fakulty Univerzity Palackého vypisuje

výběrová řízení

na obsazení následujících pozic v rámci kateder FF UP:

■ Katedra aplikované ekonomie

Pracovní zařazení: profesor / profesorka; obor: Ekonomika a management; úvazek: 0,5; nástup: 1. 9. 2011. Kvalifikační požadavky: profesor/ka v oboru Management Systems nebo obdobném; vedení výuky v angličtině; mezinárodní zkušenosti; aktuální publikační a vědecká činnost; předpoklady pro přípravu a realizaci mezinárodních projektů PPP

Pracovní zařazení: docent / docentka; obor: Ekonomika a management; úvazek: 1,0; nástup: 1. 9. 2011. Kvalifikační požadavky: habilitace v oboru Ekonomika a management; aktuální publikační a vědecká činnost; aktivní znalost anglického jazyka

■ Katedra dějin umění

Pracovní zařazení: odborný asistent / odborná asistentka; obor: Teorie a dějiny výtvarných umění; úvazek: 1,0; nástup: 1. 10. 2011. Kvalifikační požadavky: ukončené magisterské studium v oboru Dějiny výtvarných umění; ukončené doktorské studium (Ph.D.) v oboru Teorie a dějiny výtvarných umění; vysokoškolská praxe; kvalitní znalost německého jazyka, znalost anglického jazyka, výhodou znalost italského jazyka; vysokoškolská pedagogická činnost po dobu nejméně jednoho akademického roku; specializace a publikační činnost v oblasti architektonické plastiky a architektury v období pozdní gotiky a renesance v Čechách, na Moravě, ve střední Evropě a v Itálii (1450-1550).

■ Katedra historie

Pracovní zařazení: docent / docentka; obor: Archeologie; úvazek: 1,0; nástup: 1. 9. 2011. Kvalifikační požadavky: habilitace v oboru archeologie; vysokoškolská praxe; publikační činnost v oboru

■ Katedra romanistiky

Pracovní zařazení: odborný asistent / odborná asistentka; obor: Francouzská lingvistika (morfolgie, syntax, tlumočnictví); úvazek: 1,0; nástup: 1. 9. 2011. Kvalifikační požadavky: Ph.D. nebo před dokončením doktorského studia.

Pracovní zařazení: odborný asistent / odborná asistentka; obor: Francouzská lingvistika (umělecký překlad, obchodní korespondence); úvazek: 0,4; nástup: 1. 9. 2011. Kvalifikační požadavky: Ph.D. nebo před dokončením doktorského studia.

Pracovní zařazení: odborný asistent / odborná asistentka; obor: Francouzský odborný jazyk (pro aplikovanou ekonomii); úvazek: 0,6; nástup: 1. 9. 2011. Kvalifikační požadavky: specializace v oboru francouzština se zaměřením na aplikovanou ekonomii.

Pracovní zařazení: odborný asistent / odborná asistentka; obor: Francouzská literatura a dějiny Francie; úvazek: 0,6; nástup: 1. 9. 2011. Kvalifikační požadavky: Ph.D. nebo před dokončením doktorského studia.

■ Katedra slavistiky – sekce polské filologie

Pracovní zařazení: odborný asistent / odborná asistentka; obor: Polská filologie, dějiny polské literatury; úvazek: 0,5; nástup: 1. 9. 2011. Kvalifikační požadavky: ukončené magisterské studium v oboru Polská filologie; ukončené doktorské studium (Ph.D.); odborné zaměření: Dějiny polské literatury, současná polská literatura, současný polský film, překlad uměleckého textu; výborná znalost češtiny.

Příhlašky do výběrového řízení, doložené strukturovaným životopisem, dokladem o dosaženém vzdělání, přehledem praxe a publikační činnosti přijímá personální oddělení Filozofické fakulty UP, Křížkovského 10, PSČ 771 80 nebo e-mail ivanka.vymolova@upol.cz, a to nejpozději **do 20. 6. 2011.**

Sportovní den:

atmosféru pestré škály aktivit umocnilo slunečné počasí

Ve spolupráci s Moravskou vysokou školou uspořádala Univerzita Palackého 18. května tradiční Sportovní den. V jeho nabídce ani letos nechyběly jak tradiční, tak i méně známé disciplíny. K aktivní náladě mnohých zaměstnanců i studentů obou škol přispěly slunečné počasí i rektorské volno, které pro tento den udělil rektor UP i rektorka MVŠ.

Již od ranních hodin se např. sváděly basketbalové boje v tělocvičně na Hynaisově ulici. Na koleji Bedřicha Václavka pak některé studenty a zaměstnance přitáhly aerobik-zumba či aerobik-taexo. V průběhu dne si zaměstnanci a studenti mohli vyzkoušet také méně tradiční disciplíny: taexo (foto 1), powerjogu, speedminton, spinning, squash, frisbee, speedminton, indoorycycling, či lukostřelbu (foto 2). Skalní příznivci tradiční sportovní aktivity pak ve Sportovní hale UP soupeřili v badmintonu (foto 3) či v kopané. Fotbalové boje se však sváděly také na holičkém hřišti, kde tamní mužstva soupeřila o Pohár děkana FF UP. I v letošním roce zvítězila Katedra žurnalistiky, když ve finálovém zápase porazila Katedru politikologie 3:0, a to dvěma zásahy Mgr. Radka Palašáčka, vedoucího oddělení komunikace UP (foto 4). „I když mužstvo žurnalistiky postoupilo do finále až po penaltovém dramatu, kde se šestím vyřadilo nakonec bronzové psychology, je potřeba říci, že v průběhu celého turnaje žurnalisté inkasovali pouze jedinkrát. Myslím, že pohár je v dobrých rukou,“ řekl za vítěze Mgr. Radek Palašáček.

Sportovní nabídku, kterou tradičně zajišťuje Akademik Sport Centrum UP letos rozšířila Moravská vysoká škola Olomouc o cvičební hodiny disco latino, H. E. A. T., chi-toning a spinning, pro pětičlenné týmy pak byla od 10 do 14 hodin připravena Manažerská hra plná investic a sifer. V rámci nabídky Moravské vysoké školy se také běželo do 18. patra v Regionálním centru Olomouc.

-placená inzercie-

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Komunikační výchova a školská praxe

Dne 13. dubna 2011 se na půdě Katedry českého jazyka a literatury PdF UP v Olomouci konala mezinárodní vědecká konference Komunikační výchova a školská praxe, která je jedním z výstupů projektu OPRLZ ESF Příprava a realizace výukových materiálů pro podporu komunikační výchovy RVP ZV ve výuce českého jazyka a literatury na základních školách a víceletých gymnáziích.

Hlavní referáty prezentovali koordinátor projektu Miloš Mlčoch, který účastníky seznámil s tím, které klíčové aktivity byly realizovány za poslední rok, a Jana Adámková, jež se věnovala metodice výuky a využití multimediálních studijních opor. Jaroslav Vala představil referát s názvem Téma, o kterých se nemluví aneb Člověk a umírání. Jarmila Sulovská se zabírala problematikou rozvoje komunikačních dovedností s využitím médií. Jože Lipnik a Metka Brcková prezentovali téma Kultura dialogu v rámci interpretace literárního textu. Petr Koubek se zabýval strukturovaným písemným projevem žáků, Petr Hník zaujal posluchače praktickou ukázkou didaktické hry. Marie Hádková referovala

o komunikačních kompetencích dětí-cizinců, metody činnostiho učení prezentovala Kateřina Víšková.

V odpolední části zaznělo několik příspěvků týkajících se čtenářské gramotnosti, např. Čtenářská gramotnost u žáků s dyslexií a její rozvoj od Kamily Balharové nebo Zastúpenie úloh zameraných na čitateľskú gramotnosť v externej časti maturitnej skúšky zo slovenského jazyka a literatury v podaní Kataríny Hincové. Další tématá byla věnována např. oblasti projektového vyučování, kterému se ve své prezentaci s názvem Projekty? Projekty! věnovala Alena Mašláňová. Problematikou mediální gramotnosti a možnostmi jejího rozvoje u dětí staršího školního věku prezentovala Kateřina Jechová. Helena Daňková uvedla téma Komunikační výchova jako předmět na střední škole. Kamila Kmentová vystoupila s tématem Nácvik komunikativních dovedností prostřednictvím reklamy.

Sborník s jednotlivými příspěvky z konference vyjde v průběhu roku 2011. Všem zúčastněným děkujeme a těšíme se na další setkání v příštím roce.

L. Hejsek, M. Mlčoch

Žurnál UP, týdeník. Vydává Univerzita Palackého v Olomouci, Křížkovského 8, 771 47 OLOMOUČ, IČO 61989592. Redakce: tel. 585 631 781, 585 631 782, fax 585 222 731, e-mail: velena.mazochova@upol.cz, milada.hronova@upol.cz, http://www.zurnal.upol.cz. Ročník 20, 2010/2011. Odpovědná redaktorka: V. Mazochová. Výkonná redaktorka: M. Hronová. Spolupracovníci redakce: O. Martinek, L. Skácelíková. Jazyková úprava: O. Martinek. Technická redakce: M. Cyrová. Členové redakční rady: F. Dienstbier, J. Fiala, R. Hanuš, F. Chmelík, J. Chrastina, M. Kolář, M. Malacká, H. Marešová, V. Mihal, T. Opatrný, T. Parma. MK ČR E 12524. ISSN 1804-6754. Tiskne Polygrafické středisko Vydavatelství UP. Uzávěrka 23. 5. 2011. Vychází 27. 5. 2011. Uzávěrka příštího čísla je 30. 5. 2011. Podávání novinových zásilek povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpným závodem Severní Morava, č.j.: 3185/95-P/1 ze dne 21. 11. 1995.